

Załącznik
do Uchwały Nr XV/105/2020
Rady Gminy Przytuły
z dnia 14 grudnia 2020 roku

**Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy
Przytuły na lata 2021-2030**

Przytuły – Grudzień 2020

Wstęp

Rozdział I: Cel tworzenia Strategii

Rozdział II: Ogólna charakterystyka Gminy Przytuły

1. Podstawowe informacje o gminie
2. Rola i zadania gminy Przytuły w sferze pomocy społecznej
3. Najczęstsze problemy społeczne mieszkańców gminy Przytuły
4. Kapitał społeczny gminy Przytuły

Rozdział III: Kierunki rozwoju Gminy

1. Wizja
2. Cele

Rozdział IV: Zarządzanie realizacją strategii

WSTĘP

Pomoc społeczna jest jedną z instytucji społecznych. Jest częścią polityki społecznej państwa. Wyrasta z podstawowych wartości charakterystycznych dla danego społeczeństwa. Może ona ulegać zmianom w zależności od polityki tych, którzy rządzą krajem. Jest osadzona w realiach społecznych i traktowana jest jako system zaspokajania potrzeb jednostek i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej lub należących do grup ryzyka socjalnego. Wiele jest osób i rodzin, które same nie potrafią sprostać zadaniom stawianym przez codzienne życie. Wiele jest powodów tych trudnych sytuacji.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej od najdawniejszych czasów uczestniczył samorząd terytorialny. Powierzenie pomocy społecznej gminom i ich organom znajduje swe uzasadnienie w ideach samorządności. W tym znaczeniu samorząd ma możliwość współdecydowania w sprawach, które dotyczą bezpośrednio członków wspólnoty samorządowej. To właśnie najmniejsze wspólnoty samorządowe czyli gminy znajdują się najbliżej potrzebujących, potrafią najszybciej dostrzec problemy i najszybciej zareagować na nieszczęścia i patologie. Gminy są wspólnotami o bardzo zróżnicowanych możliwościach i potrzebach, jednakże ustawodawstwo i normy prawne wyznaczają jednakowe zadania bez względu na realną sytuację każdej z nich.

W związku z występującymi problemami społecznymi na terenie gminy Przytuły zaszła konieczność stworzenia nowego dokumentu, jakim jest niniejsza strategia. Rozdział I tegoż dokumentu określa cel jego tworzenia.

Rozdział drugi obrazuje charakterystykę gminy Przytuły, określa podstawowe zadania gminy w zakresie pomocy społecznej a także pokazuje najczęstsze problemy społeczne jej mieszkańców.

W trzecim rozdziale strategii określone zostały główne kierunki rozwoju Gminy Przytuły, w tym cele, dzięki którym wizja ma się zrealizować.

W czwartym i ostatnim rozdziale strategii określa się sposób zarządzania Strategią a także kontrolę nad realizacją wcześniej założonych celów.

Rozdział I. Cel tworzenia strategii.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010 -2020 została podjęta Uchwałą Nr XXX/115/09 Rady Gminy Przytuły z dnia 16 grudnia 2009 r. W miesiącu grudniu mija termin jej obowiązywania. Od czasu jej uchwalenia upłynęło ponad 10 lat. W związku z tym, że potrzeby mieszkańców gminy stale się zwiększają, zmieniają się warunki socjalno-bytowe, powstają nowe, trudne sytuacje życiowe osób i rodzin a to wszystko powoduje konieczność kontynuacji istniejącego dokumentu. Dokument ten jest zwrócony na potrzeby społeczności lokalnej.

Strategia określa sposób widzenia – a właściwie ogólny kierunek i motywację – problemów społecznych, kierunki rozwiązywania konfliktów międzyludzkich, rozstrzygania kwestii spornych, wychodzenia naprzeciw potrzebom jednostek.

Celem tworzenia strategii jest dążenie do osiągnięcia wyższego poziomu społecznego funkcjonowania jednostek, rodzin lub grup społecznych i dotyczy:

- 1) promocji pozytywnych i pożądaných przez system społeczny sposobów funkcjonowania jednostek, rodzin lub grup społecznych,
- 2) zapobiegania (prewencji) powstawania trudnych sytuacji życiowych i problemów społecznych,
- 3) pomocy jednostkom, rodzinom, grupom społecznym w rozwiązywaniu ich problemów,
- 4) wspierania i dostarczania pomocy tym, którzy samodzielnie nie są w stanie przezwyciężyć własnych trudności i problemów.

Pomoc społeczna stawia sobie za cel zapobieganie trudnym sytuacjom, doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia świadczeniobiorców oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem. Zwraca się tu uwagę na rolę prewencji, która nie tylko pozwala nie dopuszczać do problemów, ale również obniża koszty udzielania pomocy. Jednakże działalność prewencyjna w tej dziedzinie jest zupełnie niedoceniana, a jej realizacja natrafia na wiele przeszkód. Głównie dotyczą one braku środków finansowych i ciągle jeszcze słabego współdziałania różnych instytucji pomocy społecznej między sobą i z innymi podmiotami.

Kolejnym, bardzo istotnym celem opracowania strategii jest szukanie takich sposobów i instrumentów, które pozwolą na większą aktywizację świadczeniobiorców. Wszystkie osoby i rodziny, które zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej są obowiązane do

współdziałania w rozwiązywaniu swoich życiowych problemów. Obie strony, tzn. ośrodek pomocy społecznej i świadczeniobiorca podejmują pewne zobowiązania, negocjują ogólne warunki prowadzenia pracy, metody, czas trwania itp. Definiując problemy i cele należy zacząć od tych, które postrzegane są przez podopiecznego jako szczególnie istotne dla jego życia. Pierwszeństwo winny mieć te kwestie, co do których istnieje szansa że zostaną rozwiązane w całości, lub przynajmniej częściowo.

Skuteczna strategia polega na prawidłowym przeanalizowaniu i przedstawieniu istniejących problemów społeczności lokalnej, wskazaniu słabych i mocnych stron Gminy. Mając doświadczenie z realizacji wcześniejszej strategii, zaktualizowany dokument będzie obowiązywał do końca 2030 r.

Rozdział II. Ogólna charakterystyka Gminy Przytuły

1. Podstawowe informacje o gminie.

Gmina Przytuły jest to wspólnota samorządowa tworzona przez wszystkich obywateli zamieszkujących na jej terytorium. Obszar gminy położony jest w granicach mezoregionu Wysoczyzny Kolneńskiej oraz Kotliny Biebrzańskiej wchodzący w skład makroregionu Niziny Północno – Podlaskiej. Gmina położona jest w obszarze Zielonych Płuc Polski. Sąsiaduje z gminami: od północy – Grabowo, Wąsosz, od wschodu – Radziłów, od południa – Jedwabne, od zachodu – Stawiski. Wieś gminna Przytuły leży przy skrzyżowaniu dróg wojewódzkich, z których jedna prowadzi z Łomży przez Jedwabne i Przytuły do Radziłowa i Osowca, a druga do Stawisk. O powstaniu wsi zdecydował książę Janusz I w 1415 roku. Wieś ta książęca, a potem królewska, początkowo zwana była Kielczewo. Leżała ona na trakcie z Łomży do Prus oraz do Grodna. Tutaj, w tej właśnie miejscowości znajdują się najstarsze budowle, a mianowicie plebania z 1889 roku i przylegająca do niej o 50 lat starsza stodoła zbudowana z polnych kamieni. Obie budowle mieszczą się niedaleko malowniczo położonego kościoła.

Obok starych budowli jest tu nowoczesna infrastruktura techniczna, oddana do użytku w 2004 roku sieć wodociągowa, nowa stacja paliw w Kubrze Nowej, bank, poczta oraz stawy rybne Okręg Mazowiecki Polskiego Związku Wędkarskiego, Świetlica OSP w Przytułach, Świetlica Wiejska w Wilamowie. Wiele gospodarstw domowych na terenie gminy wyposażonych jest w przydomowe oczyszczalnie ścieków, w panele słoneczne wytwarzające

ciepłą wodę do mieszkań a niektóre gospodarstwa posiadają fotowoltaikę. Mieszkańcy poruszają się po wyremontowanych asfaltowych drogach. Mieszkańcy gminy mają dostęp do służby zdrowia, ponieważ w samych Przytułach mieści się Ośrodek Zdrowia, w którym zatrudnieni są: lekarz rodzinny, pielęgniarka, rehabilitant i stomatolog. W budynku Ośrodka Zdrowia mieści się punkt apteczny, a tym samym mieszkańcy nie muszą wyjeżdżać do ościennych gmin, aby zaopatrywać się w potrzebne leki. Na terenie gminy są dwie szkoły podstawowe a także nowoczesna sala gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Przytułach, dwa przedszkola, nowoczesne place zabaw dla dzieci oraz ogólnodostępne przyrządy do ćwiczeń sprawnościowych na wolnym powietrzu.

Powierzchnia ogólna gminy wynosi 7115,8304 km² Użytki rolne zajmują 80,5 % ogólnej powierzchni, lasy i grunty leśne – 14,4% a 0,98 % to są pozostałe grunty. Gmina Przytuły jest gminą typowo rolniczą, ponieważ prawie 88% ludności utrzymuje się z rolnictwa.

W granicach administracyjnych gminy nie występują żadne surowce mineralne. Nie rozwinął się w związku z tym przemysł. Mieszkańcy gminy trudnią się w większości pracą w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Produkcja rolna zorientowana jest na hodowli bydła mlecznego i mięsnego. Rolnicy uprawiają żyto, owies, pszenżyto, kukurydzę na pasze dla swoich zwierząt oraz ziemniaki. Ludność nie wykazuje aktywności w podejmowaniu działalności gospodarczej. Działalność gospodarczą prowadzą tylko nieliczni. Jest to działalność prowadzona w głównej mierze w kierunku rolnictwa z uwagi na to, że gmina jest typowo rolnicza. Brak też jest inwestorów zewnętrznych.

W skład gminy wchodzi 20 sołectw: Bagienice , Borawskie, Chrzanowo, Doliwy, Gardoty, Grzymki, Kubra Przebudówka, Stara Kubra, Mieczki, Mrocзки, Nowa Kubra, Obrytki, Pieńki Okopne, Przytuły, Przytuły Kolonia, Przytuły Las, Supy, Trzaski, Wagi, Wilamowo.

Kiedy opracowywano Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010 – 2020 wg statystyk na koniec 2008 r. gmina Przytuły liczyła 2.321 mieszkańców.

Obecnie na terenie gminy zamieszkuje stale lub czasowo zameldowanych 2148 osób (stan na 31.12.2019 r.) a wśród nich 1072 mężczyzn i 1076 kobiet. Tym samym w przeciągu 11 lat ubyło 173 osoby.

Statystyka mieszkańców wg wieku i płci przedstawia się następująco:

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	32	34	66

3	8	7	15
4-5	28	23	51
6	18	12	30
7	7	10	17
8-12	46	59	105
13-15	25	37	62
16-17	25	26	51
18	11	15	26
19-65	737	0	737
19-60	0	616	616
>65	135	0	135
>60	0	237	237
Ogółem	1072	1076	2148

W poszczególnych miejscowościach gminy na pobyt stały na koniec 2018 r. zameldowanych było osób:

1. Bagienice - 76
2. Borawskie - 62
3. Chrzanowo - 129
4. Doliwy - 84
5. Gardoty - 95
6. Grzymki - 65
7. Kubra Przebudówka – 139
8. Mieczki - 90
9. Mroczyki - 79
10. Nowa Kubra - 133
11. Obrytki - 171
12. Przytuły – 188
13. Przytuły Kolonia – 101
14. Przytuły Las - 65
15. Pieńki Okopne – 49
16. Stara Kubra – 93
17. Supy - 113

18. Trzaski – 48

19. Wagi - 87

20. Wilamowo – 251

2. Rola i zadania gminy Przytuły w sferze pomocy społecznej.

Gmina Przytuły jako podmiot administracyjny pełni rolę adresata zadań własnych i zleconych pomocy społecznej, autora lokalnego prawa pomocy społecznej oraz strony we współdziałaniu z niepaństwowymi podmiotami w celu realizowania niektórych potrzeb społeczności gminy. Rolą samorządu jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności każdego mieszkańca i każdej rodziny zamieszkującej na jej terytorium. By móc temu sprostać gmina jest zobowiązana do zapewnienia w swoim budżecie odpowiednich środków na realizację pomocy i zapewnienie dostatecznie wykwalifikowanych kadr. Gminie zagwarantowana została samodzielność w podejmowaniu decyzji o przeznaczeniu środków na realizację zadań własnych w zakresie pomocy społecznej. Korzystając z tej swobody gmina w coraz większym stopniu może prowadzić własną politykę pomocy społecznej podejmując np. decyzje o zatrudnieniu odpowiednich specjalistów, o zmianie struktury udzielanych świadczeń, otwarciu ośrodka terapii lub punktu konsultacyjnego.

Przesłankami lokalnej polityki społecznej są głównie szybkość reakcji podmiotów na ujawniające się problemy mieszkańców gminy, trafne rozpoznawanie sytuacji pojedynczych osób i rodzin, lepsze wykorzystywanie własnego potencjału z uwzględnieniem lokalnej specyfiki przy formułowaniu diagnozy społecznej. Ważnym elementem w racjonalnej gospodarce środkami materialnymi w gminie jest kontrola społeczna, która odgrywa istotną rolę w formułowaniu hierarchii celów polityki społecznej i ich realizacji.

Najważniejszymi zadaniami gminy Przytuły są : zwalczanie ubóstwa i innych negatywnych skutków długotrwałego bezrobocia. Obok zapewnienia świadczeń materialnych istotnym zadaniem jest stworzenie takich możliwości, które pozwolą określonym środowiskom zachować samodzielność życiową i ekonomiczną oraz będą sprzyjały integracji społecznej między tymi środowiskami a społecznością lokalną.

Do pierwszej kategorii zadań w zakresie pomocy społecznej należy zaliczyć te, które stanowią bezwzględne minimum ludzkiej egzystencji, a więc jedzenie, ubranie, schronienie. Gmina jest zobowiązana zapewnić każdej osobie tego pozbawionej jeden gorący posiłek, ubranie a także miejsce do spania. Należy przy tym dodać, że gmina ma również obowiązek sprawienia pogrzebu osobom samotnym i bezdomnym. Kolejną grupą ważnych zadań są to zadania związane z wypłacaniem różnego rodzaju świadczeń finansowych (zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe), oraz zasiłki na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi. Jednakże warto zwrócić tutaj uwagę, że pomoc gminy nie może ograniczać się do pomocy materialnej tj. rzeczowej i finansowej. Powinny to być działania mające na celu pomoc rodzinom w samodzielnym rozwiązywaniu spraw i motywowanie oraz zachęcanie do przyjmowania aktywnej postawy wobec wyzwań życiowych. Ważną rolę w tym temacie odgrywa asystent rodziny. Mając już kilkuletnie doświadczenie w pracy asystenta z rodziną, należy stwierdzić że dzięki pracy takiej osoby, rodziny z naszej gminy pokonały wiele trudności, nauczyły się prawidłowego gospodarowania budżetem domowym, prowadzenia własnych spraw, prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczych w rodzinie.

Ważnym zadaniem gminy jest pomoc w organizacji życia ludzi starych w społeczności lokalnej. Wychodząc naprzeciw potrzebom tej grupy społecznej, w roku 2019 Naczelna organizacja Techniczna z Łomży zorganizowała w Świetlicy Wiejskiej w Przytułach kurs informatyczny dla osób powyżej 65-go roku życia. Cieszył się on dużym zainteresowaniem. Seniorzy chętnie uczestniczyli w zajęciach, mieli okazje do wspólnych spotkań i wyjścia z domu, co dawało im ogromną radość.

Dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców gminy, w tych rodzinach gdzie urodziło się troje i więcej dzieci, cieszyła się i nadal cieszy karta dużej rodziny. Wnioski o kartę dużej rodziny od 2019 roku składają osoby starsze. Jest ona popularną formą wsparcia dla naszych mieszkańców.

W ostatnich latach funkcjonowania samorządu dzięki polityce państwa ogromne środki przekazywane są do rodzin, zwłaszcza tych, w których wychowują się dzieci do 18-go roku życia. Dużym zainteresowaniem cieszą się programy Rodzina 500+, Dobry Start świadczenia rodzinne.

Gmina Przytuły realizując zadania z zakresu pomocy społecznej zobligowana została do określonych działań planistycznych, programowych i sprawozdawczych. W związku z tym opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych , która uwzględnia programy pomocy społecznej, profilaktykę i rozwiązywanie problemów

alkoholowych i innych, których celem jest integracja rodzin i poszczególnych osób z grup szczególnego ryzyka. Opracowuje także gminny program profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Zadanie to wynika z konieczności objęcia ochroną każdego dziecka i rodziny, w tym także na dożywianiu dzieci wymagających tej formy pomocy.

Do końca kwietnia każdego roku opracowywana jest ocena zasobów pomocy społecznej, która przedstawiana jest na Sesji Rady Gminy. Uwzględnia ona rozmiary świadczonej pomocy dla mieszkańców gminy we wszystkich aspektach życia w tym, świadczenia z pomocy społecznej, pomoc stypendialna dla uczniów szkół, opieka nad dziećmi w przedszkolach, pomoc lokalowa itp. Obrazuje sytuację demograficzną w badanych latach .

Wszystkie zadania, jakie ma do wykonania gmina Przytuły wyrażają właściwie pewne minimum bezpieczeństwa socjalnego, które powinna zapewnić swoim mieszkańcom wspólnota samorządowa. Ich wykonanie oraz zapewnienie środków na ten cel jest obowiązkiem gminy. Pomoc społeczna została umiejscowiona na szczeblu lokalnym, ponieważ tutaj łatwiej dostrzega się problemy osób i grup ludzi, przez co można udzielić celowej i indywidualnej pomocy. Gdy powstał w Polsce samorząd lokalny miano nadzieję, że poznanie potrzeb będzie trafniejsze i zwiększy się skuteczność przyznawanych świadczeń. Warto przy tym zauważyć, że zadania a właściwie powodzenie ich realizacji zależą nie tylko od chęci i możliwości najmniejszej wspólnoty samorządowej ale także od tych, do których ta pomoc zostaje kierowana.

Gmina Przytuły wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej za pośrednictwem jednostki organizacyjnej jaką jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach. Działa on na podstawie

- 1) statutu gminy Przytuły,
- 2) uchwały Nr 15/V/91 Rady Gminy Przytuły w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytułach.

Zasady funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytułach reguluje szereg ustaw a w szczególności ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U.2020 poz.1876). Zadaniem Ośrodka jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Ośrodek realizuje określone ustawą o pomocy społecznej zadania w zakresie pomocy społecznej zlecone gminie i zadania własne gminy w tym o charakterze obowiązkowym. Uczestniczy także w realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o dłużnikach alimentacyjnych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, programie Dobry Start a także w

zakresie udzielania pomocy psychologicznej i prawnej. Ośrodek dokonuje rozeznania potrzeb społecznych i na tej podstawie diagnozuje oraz rozwiązuje problemy społeczne. Siedzibą Ośrodka Pomocy Społecznej jest Urząd Gminy mieszczący się w Przytułach przy ulicy Supskiej 10.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach udziela swoim klientom pomocy w następujących formach:

- 1) pomoc finansowa,
- 2) pomoc w formie gorącego posiłku np. pokrycie kosztu obiadu w bursach i internatach szkolnych),
- 3) pomoc asystenta rodziny,
- 4) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- 5) pomoc rzeczowa (paczki żywnościowe, wyprawki, posiłki),
- 6) poradnictwo prawne,
- 7) poradnictwo psychologiczne,
- 8) Karta Dużej Rodziny
- 9) pomoc w formie pracy socjalnej.

W celu pełnego zaspokojenia potrzeb socjalnych mieszkańców gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach zawsze może liczyć na współpracę i pomoc ze strony władz lokalnych i samorządu terytorialnego. Wspólnym celem jest prawidłowe planowanie i wprowadzenie w życie działań zmierzających do osiągnięcia pożądaných zmian społecznych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach współdziała z organami, które wspomagają lub uzupełniają działalność Ośrodka w wyrównywaniu różnic społecznych. Należą do nich:

- 1) Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
- 2) służba zdrowia,
- 3) Powiatowy Urząd Pracy w Łomży,
- 4) Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Łomży,
- 5) PCK,
- 6) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Łomży,
- 7) Parafia Rzymskokatolicka w Przytułach.
- 8) zakłady pracy, z którymi może zawierać stosowne porozumienia,
- 9) organy samorządu terytorialnego i administracja rządowa,
- 10) Zakład Ubezpieczeń Społecznych

- 11) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
- 12) Caritas Diecezji Łomżyńskiej
- 13) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży
- 14) Policja
- 15) Kuratorzy Sądowi

3. Najczęstsze problemy społeczne mieszkańców gminy Przytuły.

W Gminie Przytuły, podobnie jak w wielu innych gminach w Polsce obserwuje się proces starzenia się. Liczba mieszkańców gminy zmniejsza się. Malejąca liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, niski przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji może jednak spowodować w przyszłości podobną tendencję. Te niekorzystne zjawisko skutkować będzie z jednej strony zmniejszeniem dochodów własnych gminy, zaś z drugiej strony zwiększonymi wydatkami na opiekę społeczną. Dlatego też najważniejszym problemem, jest wstrzymanie procesu migracji mieszkańców z terenu gminy. Proces ten spowodowany jest różnymi czynnikami, między innymi:

- niskimi dochodami w rolnictwie,
- brakiem miejsc pracy,
- gorszymi warunkami życia na wsi niż w mieście.
- brak dostępu do kultury.

Dużym i znaczącym problemem jest problem ukrytego bezrobocia. Liczba osób w wieku produkcyjnym bierna będzie powiększać się w wyniku przemian strukturalnych w rolnictwie. Cechą tej grupy społecznej jest niski poziom wykształcenia.

Pozostałe problemy to:

- pozostawanie bez pracy znacznego odsetka osób aktywnych zawodowo,
- niski poziom wykształcenia mieszkańców wsi,
- wzrost bezrobocia wśród młodzieży,
- zjawisko długotrwałego bezrobocia,
- trudności w określeniu kierunków kształcenia zawodowego pod kątem potrzeb lokalnego rynku pracy,

- uzależnienie niektórych osób i rodzin od stałego korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej ,
- uzależnienie od alkoholu,
- zaniedbywanie stanu zdrowia przez osoby pracujące w gospodarstwach rolnych,
- brak zainteresowania ze strony rodziców profilaktyką uzależnień oraz pozalekcyjnymi zajęciami profilaktycznymi dla dzieci i młodzieży,
- wzrost liczby osób samotnie zamieszkujących (w wyniku wyjazdu dzieci poza granice kraju w poszukiwaniu pracy),
- mała aktywizacja osób niepełnosprawnych.

Niemal wszystkie problemy osób korzystających ze wsparcia tutejszego Ośrodka wynikają z tego, że są to osoby „słabe socjalnie”, ponieważ:

- 1) żyją w niskim standardzie,
- 2) posiadają małe potrzeby socjalne i kulturalne
- 3) najczęściej wykonują prace w rolnictwie a także o niskich lub średnich kwalifikacjach, związaną z ich przygotowaniem i wykształceniem.
- 4) są skupione na zaspokojeniu najpilniejszych niedostatków,
- 5) wyrażają podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego potrzebę większego bezpieczeństwa materialnego.

Bardzo mało osób, spośród klientów pomocy, zgłasza potrzebę nauczania radzenia sobie w życiu z trudnościami.

Powody przyznania pomocy w latach 2017, 2018 ,2019						
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
Lata	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Ubóstwo	11	9	2	33	26	6
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	0	0	0	0
Potrzeby ochrony macierzyństwa	2	1	1	10	6	6
Bezrobocie	13	13	9	40	41	17
Niepełnosprawność	11	11	7	28	24	12

Długotrwała choroba	17	17	14	61	59	52
Bezradność w sprawach opiekuńczo -wych i prowadzenia gosp. domowego,ogółem	17	22	16	76	82	64
w tym: rodziny niepełne	1	2	5	5	3	13
rodziny wielodzietne	9	9	9	48	48	48
Alkoholizm	3	3	2	7	6	3
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	1	0	0	1
Kłęsk żywiołowa, ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytułach za okres I-XII w latach
2017,2018,2019

Jednym z najczęstszych powodów zaistnienia trudnej sytuacji życiowej w gminie Przytuły w badanych latach była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2017 roku z tego powodu przyznano pomoc 17 rodzinom. W kolejnych latach wielkość ta wynosiła 22 w 2018 roku i 16 w 2019 roku. Mimo idącej na przód medycyny, ludzi długotrwale chorych z roku na rok nie ubywa, m.in. z powodu braku środków na leczenie i rehabilitację a także bardzo ciężkie warunki pracy ludzi na wsi od najmłodszych lat do późnej starości. Znaczna grupa rodzin w stosunku do ogółu korzystających z pomocy to są rodziny borykające się właśnie z długotrwałą i ciężką chorobą. W badanych latach tych rodzin było odpowiednio 17, 17 i 14. Jako rzadziej występujące problemy wymienia się alkoholizm czy też potrzeba ochrony macierzyństwa.. Bezdomnych na terenie gminy w badanych latach nie było. Tylko jedna osoba w przeciągu 3 lat zwróciła się o pomoc po opuszczeniu zakładu karnego, co może świadczyć o tym, że na terenie gminy zjawisko przestępczości występuje w minimalnym stopniu, a gmina jest terenem spokojnym i bezpiecznym dla mieszkańców.

W strukturze działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytułach znajdują się praktycznie wszystkie grupy społeczne, które ponoszą skutki zmian, jakie od wielu już lat zachodzą w naszym państwie z całym wachlarzem towarzyszących temu negatywnych zjawisk i procesów społecznych, takich jak: bezrobocie, ubóstwo, sieroctwo, bezdomność a w końcu patologia społeczna. Wśród beneficjentów znajdują się pojedyncze osoby jak też i całe

rodziny, osoby pracujące i nigdzie niemające zatrudnienia, osoby w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, emeryci i renciści, rodziny z dziećmi i bez dzieci, o różnym poziomie dochodów.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2017, 2018, 2019

Wyszczególnienie		Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
Rok		2017	2018	2019	2017	2018	2019
Rodziny ogółem :		35	38	32	121	118	95
O liczbie osób w rodzinie	1	5	8	8	5	8	8
	2	7	8	7	14	16	14
	3	5	7	7	15	21	21
	4	7	5	1	28	20	4
	5	7	7	6	35	35	30
	6 i więcej	4	3	3	24	18	18
Rodziny z dziećmi		20	19	14	91	83	63
Rodziny niepełne		1	1	4	5	2	14
Emeryci i renciści		9	9	6	23	21	13

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za okres I-XII w latach 2017,2018, 2019.

Z powyższej tabeli wynika, że spośród rodzin objętych pomocą najczęściej było rodzin z dziećmi. W latach 2017 i 2018 tylko jedna rodzina niepełna zwracała się o pomoc z tutejszego GOPS. Świadczyć to może o tym, że rodziny niepełne posiadały odpowiednie dochody z innych źródeł, które w pełni zaspakajały ich potrzeby np. uposażenie emerytalno – rentowe czy też świadczenia z programu rodzina 500+.

Mieszkańcy gminy Przytuły będący w trudnej sytuacji materialnej otrzymują pomoc rzeczową w formie żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Wydatki na pomoc na pomoc społeczną w badanych latach przedstawiały się następująco:

Rok 2017 – 204.101,74 zł

Rok 2018 - 205.373,08 zł

Rok 2019 – 206.263,89 zł.

Przy wyliczaniu wydatków w poszczególnych latach brano pod uwagę wydatki na zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, pomoc w formie dożywiania zarówno rzeczową jak i

finansową, składki od zasiłku stałego, opłatę za Domy Pomocy Społecznej. Kwota wydatków na pomoc społeczną nieznacznie wzrastała.

Odrębnym systemem od świadczeń z pomocy społecznej jest system świadczeń rodzinnych. Do tych świadczeń należy zaliczyć: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw.becikowe), świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna).

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami jest pierwszym i podstawowym świadczeniem rodzinnym. Prawo do tego świadczenia zależy od spełnienia kryterium dochodowego, które nie może przekroczyć 674,00 zł. dochodu netto na osobę w rodzinie a w przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko posiadające orzeczenie o niepełnosprawności dochód nie może przekroczyć kwoty 764,00 zł. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Wydatki na świadczenia rodzinne:

Rok		2017	2018	2019
Świadczenia rodzinne	Liczba rodzin	159	147	135
	Kwota świadczeń	411 641,00zł.	382 479,00zł	313 996,00zł.

Z powyższej tabeli wynika, że z każdym rokiem następuje spadek wydatków na świadczenia rodzinne. Wynika to z faktu mniejszej liczby uprawnionych do pobierania świadczeń, w tym także mniejszej liczby urodzeń a także z rosnących dochodów w niektórych rodzinach.

Od 2008 roku Ośrodek realizuje również zadania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustawa ta określa zasady pomocy materialnej udzielanej przez państwo osobom, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności

wyegzekwowania alimentów oraz zakres prowadzenia przez gminy postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, którego celem jest poprawa ściągальności alimentów. Przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego wynoszącego 900,00 zł. oraz potwierdzona przez Komornika Sądowego dwumiesięczna bezskuteczność prowadzonej przez niego egzekucji. Poniższa tabela przedstawia wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W badanych latach te wydatki wykazują tendencję malejącą.

Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

Rok		2017	2018	2019
Fundusz alimentacyjny	Liczba osób	4	3	2
	Kwota świadczeń	31 000,00zł.	28 650,00zł	19 900,00zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca zasiłki pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne. Wszystkie te świadczenia wiążą się z posiadaniem orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16-go roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16-go roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie uzależnione jest od kryterium dochodowego.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje; matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Realizacja świadczenia pielęgnacyjnego w latach 2017-2019

Rok	Wydatki w zł.	Liczba osób	Liczba świadczeń
2017	147 911,00zł	8	106
2018	159 945,00zł	9	109
2019	121 891,00zł	7	77

Realizacja zasiłku pielęgnacyjnego w latach 2017-2019

Rok	Wydatki w zł.	Liczba osób	Liczba świadczeń
2017	73 440,00zł	48	480
2018	75 643,00zł	41	492
2019	86 236,00zł	33	455

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „becikowe” jest świadczeniem przysługującym z tytułu urodzenia się żywego dziecka. Od stycznia 2013 r. prawo do tego świadczenia uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 1 922,00 zł. na osobę w rodzinie oraz od wymogu pozostawania przez matkę dziecka pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży dnia do porodu. Fakt ten należy potwierdzić stosownym zaświadczeniem. Świadczenie przysługuje w kwocie 1 000,00 zł. jednorazowo.

Realizacja jednorazowej zapomogi w latach 2017-2019

Rok	Wydatki w zł.	Liczba osób	Liczba świadczeń
2017	19 000,00zł	19	19
2018	19 000,00zł	19	19
2019	11 000,00zł	11	11

Zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2016 r. wprowadzono nowe świadczenie tj. **świadczenie rodzicielskie** i przysługuje ono matce (ojcu przysługuje tylko w szczególnych przypadkach), która nie pozostaje w zatrudnieniu w związku z czym nie ma prawa do zasiłku macierzyńskiego w związku z urodzeniem dziecka. Świadczenie przysługuje w kwocie 1.000,00 zł. i wypłacane jest przez okres 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka, 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dwojga dzieci, 67 tygodni- w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci, 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci, 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci. Przyznanie świadczenia rodzicielskiego nie jest uzależnione od dochodu.

Realizacja świadczeń rodzicielskich w latach 2017-2019

Rok	Wydatki w zł.	Liczba osób	Liczba świadczeń
2017	38 807,00zł	3	41
2018	59 671,00zł	5	63
2019	15 110,00zł	4	18

Od stycznia 2015 r. weszła w życie ustawa o Karcie Dużej Rodziny, która zastąpiła uchwałę Rady Ministrów w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków

realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Karta ma zasięg ogólnopolski i umożliwia korzystanie członkom rodzin wielodzietnych ze zniżek oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka.

Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach jest realizatorem **Świadczenia wychowawczego**. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

W 2018 r. świadczenie wychowawcze wypłacono na łączną kwotę 1.837.311,50 zł zaś w roku 2019 łączna kwota świadczenia wyniosła 1.857.197,40 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach jest realizatorem Świadczenia Dobry Start. Zarówno w roku 2018 jak i 2019 świadczenie to zostało wypłacone na 242 dzieci na łączną kwotę 72.600 zł. w poszczególnych z lat.

Kapitał społeczny gminy Przytuły.

Silne strony:

1. Wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej.
2. Sprawdzone i dobre rozwiązania w sferze pomocy społecznej.
3. Możliwość bezpłatnego dostępu do Internetu.
4. Bezpłatny dostęp do korzystania za hali sportowej i boisk zlokalizowanych na terenie gminy.

5. Zdrowe, czyste powietrze, ekologiczne tereny.
6. Dostępność siły roboczej.
7. Pozytywne relacje między mieszkańcami gminy (np. w przypadku zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych mieszkańcy jednoczą się i pomagają sobie nawzajem).
8. Dobry dojazd do każdego gospodarstwa, położenie przy głównej trasie.
9. Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb społecznych.
10. Otwartość samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym.
11. Ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia , uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców.

Słabe strony:

1. Niski poziom wykształcenia mieszkańców gminy.
2. Niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców, niechęć do zmian.
3. Brak przemysłu i przedsiębiorczości ze strony społeczności lokalnej.
4. Niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją.
5. Brak środków na nowe przedsięwzięcia i inwestycje jako wkład własny.
6. Brak liderów wśród społeczności lokalnej.
7. Niska samoocena mieszkańców.
8. Brak lub bardzo małe zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminy a także na jej rzecz.
9. Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego.

Możliwości:

1. Dostęp do funduszy unijnych.
2. Programy na rzecz wspierania obszarów wiejskich.
3. Wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej.
4. Regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie.
5. Utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny.
6. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

7. Prospołeczna polityka państwa, szeroki wachlarz oferowanej pomocy dla dzieci i młodzieży a także rodzin.
8. Dostęp do korzystania z porad pracowników Ośrodka Doradztwa Rolniczego, pracowników Urzędu Gminy, pracowników Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zagrożenia:

1. Zmiany przepisów prawa, trudne i zawile ustawodawstwo.
2. Preferowanie konsumpcyjnego stylu życia.
3. Osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny.
4. Brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia.
5. Niechęć pozyskiwania środków na realizację projektów miękkich z zakresu polityki społecznej wynikająca z trudności w ich realizacji.
6. Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”.
7. Brak zainteresowania ze strony inwestorów.
5. Otwarte granice (migracja ludności miejscowej w poszukiwaniu pracy).
6. Niekorzystne zjawiska demograficzne.

Kierunki rozwoju Gminy

1. Wizja

Wizja rozwoju Gminy Przytuły za 10 lat określa obraz takiej gminy, jaką chcieli by widzieć ją mieszkańcy, do czego należy dążyć, jakich działań należy użyć, aby osiągnąć zamierzone cele. Wizję rozwiązywania problemów społecznych określono na podstawie analizy sytuacji społecznej, wyszczególnienia najczęstszych problemów mieszkańców gminy, istniejącego potencjału uwzględniając przy tym zagrożenia i słabe strony gminy.

Zgodnie z tą wizją Gmina zupełnie zmieni swoje oblicze. W przyszłości stanie się miejscem przyjaznym i bezpiecznym dla jej mieszkańców. Każdy znajdzie tu pracę. Powstaną nowe miejsca pracy a mieszkańcy zajmujący się pracą w indywidualnych gospodarstwach rolnych będą osiągać duże dochody, tak by mogli rozwijać swoje gospodarstwa i wychować, wykształcić swoje dzieci, aby te miały dobry start w dorosłość. Gmina będzie miała dobre drogi, poprawią się warunki życia rodzin wielodzietnych, z dziećmi długotrwale chorymi i niepełnosprawnymi. Dostęp do Internetu stanie się powszechnością. Powszechnie dostępna

będzie pomoc psychologiczna i pedagogiczna. Skutecznie będzie działać pomoc instytucjonalna na rzecz dziecka i rodziny. Osoby starsze, niepełnosprawne, ubogie, otoczone zostaną specjalistyczną opieką i będą miały możliwość integracji społecznej. Sami mieszkańcy będą aktywni, otwarci na to, co przyniesie każdy kolejny dzień, będą dbać o swoje otoczenie oraz pielęgnować pozytywne relacje międzyludzkie.

Z powyższych oczekiwań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych należy sformułować nadrzędny cel strategii: **Zintegrowana społeczność, życie wolne od zagrożeń, wysoka jakość życia mieszkańców Gminy Przytuły.**

Cele strategiczne Gminy Przytuły.

Nadrzędnym celem strategii jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Po dokonaniu identyfikacji podstawowych problemów społecznych gminy Przytuły, dokonaniu analizy SWOT wytyczone zostały główne cele a także cele szczegółowe, które należy osiągnąć. Cele strategiczne to:

- 1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.**
- 2. Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji społecznej i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.**
- 3. Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży.**
- 4. Działania profilaktyczne – edukacyjne mające na celu poprawę stanu zdrowia mieszkańców Gminy Przytuły i zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego.**

Cel strategiczny Nr 1

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Cele operacyjne	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin realizacji
<p><u>Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:</u></p> <p>-wsparcie rzeczowe i finansowe rodzin będących w trudnej sytuacji, -prowadzenie pracy socjalnej z rodziną</p>	<p>GOPS PCPR Urząd Gminy Przytuły</p>	<p>-Liczba rodzin objętych pomocą, -Kwota udzielonych świadczeń</p>	<p>-Poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi -Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej</p>	<p>-Budżet gminy -Środki zewnętrzne</p>	2021-2030
<p>Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez prace asystenta rodziny,</p>	<p>GOPS PCPR</p>	<p>-liczba rodzin wymagających wsparcia asystenta rodziny, - liczba zatrudnionych asystentów w rodzinie</p>	<p>-Poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych, -Stworzenie dzieciom i ich rodzinom środowiska z prawidłowymi wzorcami funkcjonowania</p>	<p>-Budżet gminy -środki zewnętrzne</p>	2021-2030
<p>Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez; - organizowanie wypoczynku letniego, organizację zajęć pozalekcyjnych</p>	<p>GOPS PCPR Placówki oświatowe Urząd Gminy</p>	<p>-Liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku, -liczba dzieci korzystających z dodatkowych zajęć</p>	<p>-Rozwijanie zainteresowań i pasji oraz zdobywanie nowych umiejętności, -Zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku zapewnienia opieki w czasie wolnym</p>	<p>-Budżet gminy -Środki zewnętrzne</p>	2021-2030
<p>Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Przytuły</p>	<p>GOPS</p>	<p>Realizacja działań określonych w Programie</p>	<p>Kompleksowe wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej</p>	<p>-Budżet gminy -Środki zewnętrzne</p>	2021-2030

Cel strategiczny Nr 2

Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji społecznej i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.

Cele operacyjne	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin Realizacji
Wspieranie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług zdrowotnych, urzędowych, kulturalnych	GOPS Ośrodek Zdrowia w Przytułach Urząd Gminy	-Liczba organizacji wspierających -Liczba spotkań integracyjno - kulturalnych	-Wyrównanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych -Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem -Pobudzenie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych	-Budżet gminy -Środki zewnętrzne	2021-2030
Wsparcie osób starszych i ich rodzin w zapewnieniu opieki środowiskowej i pozostawienie ich w środowisku naturalnym	GOPS Urząd Gminy	-Liczba osób objętych pomocą środowiskową -Liczba usług zrealizowanych w domu	-Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej -Organizacja dziennej opieki dla osób wymagających wsparcia	-Budżet gminy -Środki zewnętrzne	2021-2030

Cel strategiczny Nr 3

Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin realizacji
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez pomoc terapeutyczną, psychologiczną, prawną, socjalną	-Placówki ochrony zdrowia -Punkt Konsultacyjny Uzależnień, -GKRPA -GOPS	-Liczba udzielonych porad -Liczba instytucji udzielających poradnictwa -Liczba osób korzystających z poradnictwa	-Poprawa sytuacji bytowej osób korzystających z pomocy -Poprawa relacji rodzinnych -Zwiększenie dostępności do udzielanych form pomocy i wiedzy w	-budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2030

			zakresie uzależnień		
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w formie prelekcji i pogadań z przedstawicielami instytucji o skutkach używania substancji psychoaktywnych	-Placówki ochrony zdrowia -Punkt konsultacyjny Uzależnień -Placówki oświatowe	-Liczba zrealizowanych działań, -Liczba instytucji biorących udział w działaniach -Liczba uczniów biorących udział w spotkaniach	-Zwiększenie wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień	-budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2030
Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w w szczególności pod kątem przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim	-Policja -GKRPA	-Liczba przeprowadzonych monitoringów	Zmniejszenie dostępności alkoholu wśród dzieci i młodzieży	-budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2030

Cel strategiczny Nr 4

Działania profilaktyczne – edukacyjne mające na celu poprawę stanu zdrowia mieszkańców Gminy Przytuły i zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego.

Cele operacyjne	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin realizacji
Ochrona i promocja zdrowia: - działalność w zakresie profilaktyki zdrowotnej -organizowanie okresowych badań przesiewowych	Placówki ochrony zdrowia Urząd Gminy	-Liczba programów profilaktycznych -Liczba osób biorących udział w badaniach	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	-budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2030
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w formie prelekcji i pogadań z przedstawicielami instytucji propagujących zdrowy styl życia	Placówki ochrony zdrowia Policja Placówki oświatowe Punkt Konsultacyjny Uzależnień	-Liczba uczniów biorących udział w spotkaniach -Liczba instytucji biorących udział w spotkaniach -Liczba działań	Wzrost świadomości wśród dzieci i młodzieży	-budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2030
Wyrównanie szans edukacyjno – rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin	Placówki oświatowe	-Liczba uczniów biorących udział w spotkaniach	-Zagospodarowanie czasu wolnego -zwiększenie samooceny poprzez	-budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2030

dysfunkcyjnych poprzez organizowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych			uzyskiwanie lepszonych wyników w nauce		
--	--	--	--	--	--

Zarządzanie realizacją strategii

Celem utworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 było wskazanie głównych kierunków działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców naszej Gminy.

Niniejsza Strategia wyznacza kierunki działania na nadchodzące lata. Ma ona otwarty charakter ze względu na tempo zachodzących zmian społecznych i gospodarczych. Tym samym może być uzupełniana, jeżeli zajdą okoliczności, które znacząco wpłyną na sytuację mieszkańców Gminy. Przy wyborze realizacji zadań będą brane pod uwagę oczekiwania mieszkańców, nowe uregulowania prawne oraz możliwości związane z pozyskiwaniem funduszy.

Monitoring i ewaluacja realizacji strategii służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane. Przedstawiona Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmuje teren Gminy Przytuły. Będą w niej uczestniczyć mieszkańcy i określone w strategii instytucje. Cele i kierunki działań będą realizowane przy współpracy ze społecznością lokalną, jednostkami organizacyjnymi Urzędu Gminy. Realizacja poszczególnych zadań odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy tych podmiotów oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich realizację. Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd, i pozyskanych z zewnątrz, środków finansowych. Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi. Niniejszy dokument przedstawia schemat działania wszystkich uczestników życia społecznego gminy Przytuły. Stanowi on długofalową wizję rozwiązywania problemów społecznych, a osiągnięte cele będą promować naszą gminę. Przy konstruowaniu Strategii dokonano analizy społecznej różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek, które mogą stać się przyczyną trudnej sytuacji, w jakiej mogą znaleźć się poszczególni mieszkańcy gminy Przytuły. W celu otrzymania zbliżonego rzeczywistego obrazu problemów społecznych poddano analizie dane liczbowe z 2017, 2018 i 2019 roku. Analiza ta pozwala uchwycić tendencje rosnące lub malejące w poszczególnych

problemach społecznych. Większość problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Przytuły uznawane są za problemy społeczne, będące konsekwencjami zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Tego przykładem jest głównie bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, starość. Pomiędzy tymi problemami zachodzi często związek przyczynowy np.: bezrobocie powoduje utratę środków utrzymania, ale również pogłębienie i nawarstwienie innych problemów, takich jak: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia, itp. Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie człowieka istnieje potrzeba zabezpieczenia jego podstawowych potrzeb życiowych takich jak: żywność, odzież, opał, leki, itp. Brak środków materialnych powoduje, że większość osób zgłasza się o wsparcie do pomocy społecznej, aby w tym trudnym okresie udzielona pomoc pozwoliła na faktyczne zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych. Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne poradzenie sobie z pojawiającymi się problemami i trudnościami. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażując sferę gospodarczą i społeczną. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje pozarządowe, kościelne, itp.).

Przewodniczący Rady Gminy Przytuły

(-) Andrzej Ciszewski